

Oleh Bolyuk

(Instytut Etnologii Narodowej
Akademii Nauk Ukrainy)

16

Chrześcijańskie ideogramy w cerkwiach Ukrainy Zachodniej

Na podstawie wyników ekspedycji naukowych badających cerkwie położone na terenie Ukrainy Zachodniej autor prezentuje typowe przedstawienia ideogramów oraz występujące oboczności.

Snycerstw wśród innych dzieł wykonanych z drewna i znajdujących się na wyposażeniu świątyni wyróżnia się dzięki swej specyfice powstawania oraz elementami dekoracyjnymi. Jego cechy są widoczne w zestawieniu pomiędzy elementami rzeźby a teksturą powierzchni itp. Wszystkie możliwe warianty kompozycji uzależnione są od jej schematu – frontalnego, objętościowego oraz przestrzennego.

W cerkwiach ukraińskich rzeźbione dzieła zawierają symboliczne elementy, które należy tłumaczyć zgodnie z systemem ideogramów chrześcijańskich. Ich plastyka wyraża się przez wyobrażenia zoomorficzne (gołąbica, pelikan, kogut, wieloryb, ryba, latawiec), teratologiczne (smok), floralne (winogron, akant, pinia, róża, lilia, dziki kwiat, trzciny, ciernie, palmy), astralne (słońce, księżyc, gwiazdy, komety), skewomorficzne (przedmioty).

Bogaty repertuar ikonograficzny obrazów chrześcijańskich jeszcze większa ich plastyka. Dzieła mają specyficzne cechy estetyczne w zależności od techniki wykonania rzeźby, zarysu, karbowania, rytownictwa plastycznego oraz polichromii.

STRESZCZENIA WYSTĄPIEŃ

III Międzynarodowy Kongres Naukowy

*Stan badań nad wielokulturowym dziedzictwem
dawnej Rzeczypospolitej*

Białystok, 30 września – 2 października 2015 r.

Pod redakcją
Karola Łopateckiego i Wojciecha Walczaka

BIAŁYSTOK 2015

Redakcja naukowa:
Wojciech Walczak, Karol Łopatecki

Dofinansowano ze środków:

Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Ministra Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Partnerzy projektu:

Institut Historii
i Nauk Politycznych

Uniwersytet
w Białymstoku

Fundacja Dziedzictwa
Kulturowego

FUNDACJA
DZIEDZICTWA
KULTUROWEGO

© Copyright by Instytut Badań nad Dziedzictwem Kulturowym Europy, 2015

Wydawca:
Instytut Badań nad Dziedzictwem Kulturowym Europy

e-mail: ibndke@gmail.com

ISBN 978-83-64103-55-1

Na okładce: Śmiłowicze, Kościół Misjonarzy. Fragment pomiaru z roku 1834.
Российский Государственный Военно-исторический Архив, Москва, 821-150-560.

Projekt okładki, łamanie i przygotowanie do druku:
Janusz Świnarski

Druk:
TOTEM s.c.

	MARIUSZ BALCEREK • Ustawienie walczących stron w stosunku do rzeki Dźwiny w bitwie pod Kircholmem w 1605 roku.	9
	KRYSTYNA BARKOWSKA • Niematerialne aspekty krajobrazu kulturowego Inflant Polskich (na przykładzie wybranych tradycji i legend).	11
	RASA BERTASIUTE • Links between tangible and intangible heritage in the former Aristavele manor house	12
	ANETA BIAŁY • Relikty rodowych galerii portretowych rodów z północno-wschodnich kresów dawnej Rzeczypospolitej w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie i związane z nimi problemy badawczo-konserwatorskie	14
wa	OLEH BOLYUK • Chreścijańskie ideogramy w cerkwiach Ukrainy Zachodniej	16
	WIOLETTA BRZEZIŃSKA-MARJANOWSKA • Projekt naukowo-badawczy: rezydencje na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej – województwo podolskie.	17
	ANDRZEJ BUCZYŁO • Sieć cerkiewna na terenie klucza poleskiego ekonomii brzeskiej w XVI–XVIII wieku.	18
15	RADOSŁAW BUDZYŃSKI • Oskar Kolberg i Gustaw Manteuffel – spotkanie, do którego nie doszło	20
	PIOTR CHABIERA • Konflikty zbrojne przyczyną największych strat dzieł sztuki – na wybranych przykładach.	21
	ROMANA CIELĄTKOWSKA, ROMAN NAZAROWEC • Translokacja drewnianego kościoła z jazłowczyka do muzeum architektury ludowej we Lwowie – „życie po życiu”	22
4.	OLGA CIWKACZ • Skarby archiwów kresowych: rękopiśmienna satyryczna gazeta 79 Pułku Piechoty Strzelców Białostockich (1921–1922)	25
10-560.	DANUTA DANEK • „Nieznany wielki pisarz” Stanisław Morawski z Litwy (1802–1853)	26
	ALLA DMYTRENKO • Lwowska kolekcja szkiców teatralnych Andrzeja Pronaszko: problem atrybucji.	28
	ANNA FELIKS • „Portrety sławnych lwowiaków” według Kazimierza Chodzińskiego.	30